

CLINICAL AND PHILOSOPHICAL DISCUSSION OF THE IASP (INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR STUDY OF PAIN) DEFINITION OF PAIN: WHAT CHANGED IN 2020?

ULUSLARARASI AĞRI ARAŞTIRMALARI DERNEĞİ (IASP) AĞRI TANIMININ KLİNİK VE FELSEFİ YÖNDEN TARTIŞILMASI : 2020'DE NELER DEĞİŞTİ?

Emre AYDIN¹, Ali DOĞAN¹, Muarrem HAYRİ BEKTAŞ²

1-Bandırma Onyedil Eylül University Faculty of Medicine, Neurology Department, Balıkesir Türkiye

2- Bandırma Research and Training Hospital, Anesthesia and Reanimation Clinic , Balıkesir Türkiye

Yazışma Adresi / Correspondence:

Emre AYDIN

Bandırma Onyedil Eylül Tıp Fakültesi Nöroloji ABD

Geliş Tarihi / Received : 13.08.2023 Kabul Tarihi / Accepted: 21.08.2023

Orcid :

 Emre AYDIN <https://orcid.org/0000-0001-6287-4238> eydin@bandirma.edu.tr

 Ali DOĞAN <https://orcid.org/0000-0002-5194-4234> alidogan@bandirma.edu.tr

 Muarrem HAYRİ BEKTAŞ <https://orcid.org/0009-0009-7577-9171> muammerhbektas@hotmail.com

(Hippocrates Medical Journal / Hippocrates Med J 2023, 3(2):95-101 DOI: [10.58961/hmj.1312720](https://doi.org/10.58961/hmj.1312720))

Abstract

The International Association for Pain Studies (International Association for Study of Pain) assigns the pain classification committee in 1979 in order to establish a general definition of pain that clinicians and researchers working in the field can agree on. The definition of pain proposed in 1979 was left as is, except for minor changes made in the explanations section in 1986, 1994 and 2011. Upon the intensification of criticisms from various disciplines, studies are initiated by the association in 2018 with the aim of re-examining the definition. In line with the suggestions of leading researchers in the field, partial changes have been proposed in the definition and explanations section in 2020. In this article, firstly, the definition of pain proposed for 2011 will be examined, in the second part, the criticisms made from scientific and philosophical level of recognition and alternative definitions will be discussed.

Keywords

Pain definition, IASP, tissue damage, experience

Özet

1975 yılında kurulan Uluslararası ağrı araştırmaları derneği, (International Association for Study of Pain) alanda çalışan klinisyen ve araştırmacıların üzerinde uzlaşabileceği genel bir ağrı tanımı oluşturabilmek amacıyla 1979 yılında ağrı sınıflaması komitesini görevlendirir. Pek çok eleştiri ve öneriye rağmen 1979 yılında önerilen ağrı tanımı, 1986, 1994 ve 2011 yıllarında açıklamalar kısmında yapılan küçük değişiklikler dışında olduğu gibi bırakılmıştır. Son dönemde çeşitli felsefi ve bilimsel disiplinlerden yöneltilen eleştirilerin yoğunlaşması üzerine 2018 yılında dernek tarafından tanımın tekrar gözden geçirilmesi amacıyla alanında önde gelen araştırmacı ve klinisyenden oluşan 14 kişi görevlendirilmiştir. 2020 yılında tanımda ve açıklamalar kısmında kısmi değişiklikler önerilmiştir. Bu makalede öncelikle 2011 yılında önerilen ağrı tanımlaması incelenecek, ikinci kısımda tanıma bilimsel ve felsefi düzlemde yapılan eleştiriler ve önerilen alternatif tanımlar ele alınacak, en son bölümde ise 2020 yılında önerilen yeni tanımlama incelendikten sonra bu haline yöneltilen eleştiriler gözden geçirilecektir.

Anahtar Kelimeler

Ağrı tanımı, IASP, doku hasarı, deneyim

2011 AĞRI TANIMI VE AÇIKLAMALARI İNCELENMESİ

Genellikle çoğu kişi ağrının ne olduğunu bildiğini düşünse de kesin olarak tanımlanmasının tahmin edildiği kadar kolay olmadığı anlaşılmaktadır. 1975 yılında kurulan Uluslararası Ağrı Araştırmaları Derneği (IASP) ilk kez 1979 yılında farklı alt disiplinlerden birçok bilim insanının üzerinde uzlaşabileceği bir ağrı tanımı önermiştir. Bu çalışmada öncelikle revizyondan önce, 2011 yılında önerilen ağrı tanımı incelenecek, ana başlıklar ele alındıktan sonra neden bir revizyona ihtiyaç duyulduğu belirtilecek ve son olarak yeni önerilen tanımı eleştiren bazı görüşler tartışılacaktır.

2011 Ağrı Tanımı ve Açıklamaları

2011 yılı ağrı ana tanım cümlesini (tablo 1) analiz etmek amacı ile incelersek, ilk cümleleri aynı, ikinci cümleleri farklı iki tanım elde edebiliriz;

- 1) Hoş olmayan duyuşsal ve duyuşsal deneyim + gerçek ya da potansiyel doku hasarı ile ilişkili
 - 2) Hoş olmayan duyuşsal ve duyuşsal deneyim + gerçek ya da potansiyel doku hasarı terimleri çerçevesinde tanımlanabilen
- Cümlelerin ilk bölümleri ağrının sübjektif bir bilinç durumu

olduğunu belirtirken, ikinci bölümler ağrının gerçek veya olası bir doku hasarıyla ilgili olup olmadığını tanımlar. Ağrının, mevcut veya potansiyel doku hasarını içeren sübjektif bir bilinç hali olduğu veya ağrının doku hasarı olan bireylerin yaşadıklarına benzer şekilde yaşandığı anlaşılmaktadır. IASP için tanımın en önemli özelliğinin ağrının öznel (sübjektif) karakteri olduğu kabul edilebilir. (2)

Tanımda geçen duyuşsal terimi, diğer duyuşsal deneyimlerden farklı olarak ağrıya özel sinir sistemi yapılarından köken alan, görme dokunma gibi diğer algısal durumlardan farklı olarak kendine has (sui generis) niteliksel bir karakter taşıyan (yanıcı, batıcı, zonklayıcı) ve çoğunlukla vücutsal bölgeye lokalize olan öznel bilinç deneyimini ifade eder. Hoş olmayan teriminden, deneyimin hazsal- hedonik yönü anlaşılır. Tüm bilinç durumlarının hedonik -hazsal bir değeri olduğu (acı, nötr, zevk), ağrı deneyiminin acı verici hoş olmayan bir deneyim olduğu vurgulanır. Duyuşsal terimi, psikolojideki yaygın kullanımı olarak, organizmanın içsel veya dışsal uyarılara verdiği öznel davranışsal ve fizyolojik unsurlardan oluşan karmaşık tepkisi olarak kabul edilir. Ağrı örneğinde ise, doku hasarındaki nörofizyolojik değişimler ile belirlenen duyuşsal tepkinin, hoş olmayan bir şekilde deneyimlendiği kabul edilebilir.

Tablo 1 (2011 IASP Ağrı tanımı) 2011 Ağrı Tanımı ve Açıklamaları

Ağrı

Gerçek ya da potansiyel doku hasarı ile ilişkili ya da bu hasar çerçevesinde tanımlanabilen, hoş olmayan duyuşsal ve duyuşsal deneyim.

Açıklama: Sözlü olarak iletişim kuramamak, kişinin ağrı çekmesi ve uygun ağrı kesici tedaviye ihtiyacı olması olasılığını ortadan kaldırmaz. Ağrı her zaman öznelidir. Her birey, yaralanma ile ilgili deneyimler yoluyla erken yaşta kelimenin kullanılmasını öğrenir. Biyologlar, ağrıya neden olan uyarıların dokuya zarar verebileceğinin farkındadır. Buna göre ağrı, gerçek veya potansiyel doku hasarı ile ilişkilendirildiğimiz deneyimdir. Kuşkusuz beden bir ya da birden fazla parçalarında hissedilen duyumdur ama ayrıca, her zaman hoş olmayan ve bu nedenle de duyuşsal bir deneyimdir. Ağrıyı anımsatan ancak hoş olmayan benzer deneyimlere ağrı denmemelidir. Hoş olmayan anormal deneyimler (dizestezi) de ağrı olabilir, ancak böyle olması gerekmez, çünkü öznel olarak, ağrının olağan duyuşsal niteliklerine sahip olmayabilirler. Birçok kişi, doku hasarı veya herhangi bir olası patofizyolojik neden olmadığında ağrı bildirir; bu durum genellikle psikolojik nedenlerle olur. Öznel olarak belirtilen ifadeleri kabul edersek genellikle doku hasarı nedeniyle oluşan deneyimleri ayırt etmenin bir yolu yoktur. Yaşadıklarını ağrı deneyimi olarak görüyorlarsa ve doku hasarının neden olduğu ağrı ile aynı şekilde tanımlıyorlarsa ağrı olarak kabul edilmelidir. Bu tanım, ağrıyı uyarana bağlamaktan kaçınır. Zararlı bir uyarı tarafından nosiseptör ve nosiseptif yollarda indüklenen aktivite deneyim olmadan tek başına ağrı olarak kabul edilemez, her ne kadar ağrının çoğu zaman yakın bir fiziksel nedeni olduğunu kabul edilse de bu (ağrı) her zaman psikolojik bir durumdur. (1)

Yukarıda belirtilen 1. Tanım cümlesinin gerçek doku hasarına bağlı olarak gelişen klasik ağrı deneyimlerini başarı ile açıklamaktadır. 2. Tanım cümlesinin esas amacının ise fiziksel olarak doku hasarı ile ilişkilendirilemeyen ağrı deneyimlerini açıklamak olduğu anlaşılmaktadır. Tanımdan sonra gelen açıklamalar kısmının önemli bir bölümünde bir bilinç deneyimi olan ağrı olgusu ile doku hasarı arasındaki ilişkiler açıklamaya çalışılmaktadır. Açıklama kısmı kısaca değinirsek;

Ağrının öznel bir deneyim olduğu,

Özgün niteliksel özellikleri taşıdığı (hoş olmayan, duyuşal, duygusal),

Deneyimin doku hasarı ile ilişkili olmak zorunda olmadığı,

Deneyimin kabulü için kişisel ifadenin esas olduğu,

Ağrıya benzer ancak ağrıya özgü (öznel) niteliksel özellikleri olmayan diğer deneyimlerin (parestezi, dizestesi, allodini) ağrı olarak tanımlanamayacağı,

Fiziksel ve nosiseptif sistem ile ilişkili olsa da buna indirgenemeyeceği,

Ağrısı olduğu belirten birinin ağrı deneyimi yaşadığının kabul edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Eleştiriler ve önerilen alternatif tanımlamalar

2011 ağrı tanımlamasına yöneltilen eleştiriler bazı temel başlıklar altında değerlendirilebilir;

Tanımın yapay bir zihinsel- fiziksel ayırımına yol açtığını ve zihinsel olarak ağrı deneyiminin fiziksel süreçlere bağlı olma zorunluluğunun ortadan kalktığını ileri süren felsefi eleştiriler,

Ağrı deneyiminin ön şart olarak yüksek seviyede bilinç ve dil becerilerini gerektirdiğini öne süren bilişsel- dilsel eleştiriler

Deneyimin sosyal belirlenimlerinin ve evrimsel kökenlerinin ihmal edildiğini savunan eleştiriler

Tanımda geçen bazı terimlerin ('hoş olmayan', 'ilişkili', '...çerçevesinde tanımlanabilir') anlamlarının belirsiz olması veya deneyim önemini tam olarak yansıtmadığını savunan eleştiriler

Felsefi eleştirilerde tanımın temel olarak, öznel

bilinç durumlarına odaklanarak yapay bir zihinsel- fiziksel ikiliği yarattığı ileri sürülmektedir. Açıklama bölümünde geçen '... birçok kişi, doku hasarı veya herhangi bir olası patofizyolojik neden olmadığında ağrı bildirir; cümlesinde ve ana tanım bölümünde yer alan '...ya da bu hasar çerçevesinde tanımlanabilen ' şeklinde ifade edilebilen cümlelerin ağrı deneyimi için öznel deneyimin öncelikli olduğunu, buna eşlik eden fiziksel durumların deneyimin gerçekleşmesi için zorunlu olmadığını belirttiği iddia edilmektedir. Kartezyan Dualizm adı verilen Descartes'in önerdiği felsefi düşünce sistemine göre varlık alemi; temel özelliği düşünce olan uzamsal olmayan düşünen varlık-töz (res cogitans) ile, temel özelliği yer kaplama olan maddesel varlık-töz (ras extansa) aleminden meydana gelir.(3) Genel olarak felsefi anlamda, Descartes'in ortaya attığı kadar naif ve somut olmasa da Düalist (zihin – beden ikiliği) görüşü kabul eden filozoflar, varlıksal olarak zihin ve bedeni farklı olarak tanımlarlar. Felsefi anlamda ikiciliği savunan filozofların en büyük sorunları bu iki farklı varlık aleminin birbiri ile nasıl etkileştiğini açıklamak olduğu görülmektedir. IASP tanımlaması, örtük olarak ağrının öznel deneyim- zihinsel yönü ile, bedensel deneyim -doku hasarı yönü arasında ayrımı vurgulamakta ve açıklamalar kısmında ise bu ayrımı telafi etmeye çalışmaktadır.

Daha önce dile getirilen açıklamalardan farklı olarak, tanımda geçen deneyim ile fiziksel süreçler arasındaki ilişkinin, 2011 yılında yine IASP tarafından yapılan mekanistik ağrı sınıflaması dikkate alınarak tekrar değerlendirilebileceğini düşünmekteyiz. Bu sınıflamaya göre, tüm ağrılar çok büyük kısmı ilk üçünde olmak üzere, 4 başlık altında gruplanabilir; Nosiseptif ağrı, Nöropatik ağrı, Nosiplastik (algopatik) ağrılar ve tanımlanamayan, sebebi (henüz) bilinmeyen ağrılar. (4,5) Nosiseptif ağrıların nöronal olmayan dokunun gerçek ya da potansiyel hasarı veya nosiseptörlerin uyarılmasından kaynaklandığını, nöropatik ağrılarının somatosensöryel sinir sistemini etkileyen lezyon veya hastalıklardan kaynaklandığı, nosiplastik ağrılarının ise periferik nosiseptörleri veya somatosensöryel sistemi etkileyen uyarıcı veya lezyon olmadan nosiseptif sistemin duyarlılığının değişmesi olarak tanımlanabilir. Tanımda belirtilen fiziksel bir bozukluk ile ilişkilendirilemeyen pek çok ağrı deneyiminin, ayrıntılı olarak tetkik

edilme imkânı olsa, IASP tarafından öne sürülen patofizyolojik ağrı sınıflarından birinin altına yerleştirilebileceği düşünülebilir. Nörobilimin güncel verileri ışığında öznel ağrı deneyiminin merkezi sinir sistemindeki ağrı matriksi olarak ifade edilen anatomik bölgelerdeki nöronal aktiviteler ile korele olduğu gösterilmektedir. İlerleyen dönemde ağrının nöronal- fiziksel süreçler ile olan bağlantılarının daha iyi ifade edilmesi ile ikici-dualist eleştirilerin önemini kaybedeceği ileri sürülebilir.

Tanıma yöneltelen bir diğer eleştiri, ağrı deneyiminin ön şart olarak yüksek seviyede bilişsel ve dilsel beceriler gerektirmesinin zorunlu olduğu yönündedir. (6) Örneğin kendini ifade etme becerisi olmayan yeni doğanlar, küçük çocuklar, mental retardeler, komada olanlar, demansı olanlar, dilsel olarak kısıtlı olanlar ve primat olan veya olmayan tüm hayvanların tanımdaki dilsel ve bilişsel kriterleri karşılayamayacağı ileri sürülmektedir. (7,8). Aydede bu eleştirilerin açıklama bölümünde geçen bazı cümlelerinin yorumlanmasının dilsel -bilişsel eleştirilerini temel dayanak noktası olduğunu ifade eder. Aydede, eleştiriyi öne sürenler tarafından bu cümlelerin yanlış yorumlandığını, "eğer dilsel olarak ifade edilir (p) ise ağrı deneyiminin yaşanır (q) şeklinde kabul edilen önermenin "eğer dilsel olarak ifade edilemez (-p) ise ağrı deneyimi yaşanamaz (-q)" şeklinde ifade edilebilmesinin mümkün olduğu ön kabullerine dayandığı iddia eder. Ancak bu ön kabullerin temel bir mantık hatası içerdiğini, eğer p ise q önermesinin, eğer -p ise -q önermesi olarak ifade edilemeyeceğini belirtir. Tanımda ağrı deneyiminin dilsel süreçler arasındaki bağın zorunlu olduğunu belirten bir cümlenin olmaması sebebi ile bağlantının olumsal olduğu (zorunlu olmadığı), dilsel olarak ifade edilmese de ağrı deneyim yaşamının mümkün olduğu iddia edilebilir. (9)

Sosyal bilimler ve sağlık alanında biyopsikososyal modeli savunan bazı görüşler, ağrı tanımlamasının deneyimi sosyal ve kültürel bağlamından kopuk bir biçimde ele aldığı ve ağrı deneyiminin sosyal ve kültürel çevrenin dolayımı ile oluştuğunu vurgularlar. Ağrının biyo -psikososyal yönünü vurgulayan eleştirilere karşı çıkanlar ise ağrıya dahil olmak üzere tüm öznel bilinç durumlarının sosyal ve kültürel bağlamda değerlendirilmesinin ihmal edilemeyeceğini

belirtmeler de bu şartın gerekli ve yeterli bir koşul olmadığını vurgularlar. Çölde deneyimlenen bir ağrı örneğinde olduğu gibi sosyal faktörlerin öznel ağrı deneyimi için temel bir gereklilik olmadığını belirtirler. (10)

Tanımda geçen bazı terimlerin ('hoş olmayan', 'ilişkili', '... çerçevesinde tanımlanabilir') anlamlarının belirsiz olduğunu savunan eleştiriler, 'hoş olmayan' teriminin klinik olarak şiddetli pek çok akut ve kronik ağrı deneyiminin önemsiz olarak algılanmasına yatkınlık durumu oluşturduğu (7) 'ilişkili' teriminin ise deneyim ile fiziksel süreçler arasındaki bağı gevşek olarak ifade ettiğini ileri sürmektedirler. Örneğin çocukluğundaki travma ile ilişkili olan dışıya gidince ortaya çıkan hoş olmayan dışı korkusu deneyimindeki ilişkili olma durumunun, ağrı tanımında geçen ilişkili durumu kriterlerini karşılayabileceği iddia edilebilir (11,12,13) Bu zorluklara karşı Aydede tarafından, 'ilişkili' terimi yerine zihinsel ve fiziksel nedenselliği daha etkili bir şekilde vurguladığı iddiası ile 'paradigmatik olarak sonucu oluşan' (paradigmatik olarak gerçek yada potansiyel doku hasarından sonuçlanan) terimi kullanılmasını önermiştir. Burada ki 'ilişkili' terimi yerine 'paradigmatik' kelimesi kullanmasının araştırmacının doku hasarı ile deneyim arasında olan kesin zorunlu bağı kastettiğini düşündürmektedir. Doku hasarı olmadığı durumlardaki ağrı deneyimini tanımlayan ' çerçevesinde tanımlanabilir.' terimi yerine ise deneyimin öznel yönede ki benzerliğine atıf yapılarak, ' ...aynı türden veya mevcut deneyime benzer şekilde' (paradigmatik olarak gerçek ya da potansiyel doku hasarı sonucu oluşan veya aynı türden ya da mevcut deneyime benzer şekilde) teriminin kullanılması önerilmiştir. (9)

Temel olarak yukarıda sayılan konulara dikkat çeken ve ağrı tanımı ile uğraşan alanında önde gelen önemli araştırmacılar IASP tanımına alternatif, tanım önerileri getirmişlerdir. Aşağıda en bilinen bazı tanım önerileri verilmiştir; Tanımın evrimsel kökeni vurgulamayı ihmal ettiğini savunan Wright aşağıdaki tanımı önermiştir;

"Doku hasarından kaçınmak ya da hasarı minimize etmek için davranışı motive etmek amacı ile evrimleşmiş hoş olmayan duyu." (13)

'Hoş olmayan' teriminin ağrı deneyimini önemsizleştirdiğini savunan ve tanımın deneyimin psikososyal yönünü yeterince vurgulamadığı eleştirisinde bulunan Williams ve Craig'in önerdiği tanım;

"Gerçek ya da potansiyel doku hasarı ile ilişkili, duyuşsal, duygusal, bilişsel ve sosyal katmanları olan ızdırap verici deneyim" (7)

Ağrı tanımının bedensiz ve belirsiz öznel bir deneyime dayandığını, 'hoş olmayan' teriminin ağrının varlıksal olarak önemini yansıtmadığını eleştiren Cohen'in önerdiği tanım

"kişinin varlığına ya da vücutsal birliğine karşı duyduğu kaygıyı yansıtan, pek çok şekilde tanımlanabilen vücutsal deneyim" (10).

Genel olarak IASP tanımının yeterli olduğunu savunan Aydede, anlamlarının belirsizlik yarattığını düşündüğü bazı terimleri değiştirmeyi önerir;

"paradigmatik olarak gerçek ya da potansiyel doku hasarı sonucu oluşan veya aynı türden ya da mevcut deneyime benzer şekilde hoş olmayan duyuşsal ve duygusal deneyim" (9).

Yukarıda belirtilen çok çeşitli disiplinlerden ağrı tanımına karşı yöneltilen eleştirileri ve alanında söz sahibi araştırmacıların tanım önerilerini değerlendiren IASP, web sitesinde temmuz 2019 yılında ön bir tanımlama önermiş, halka açık değerlendirmeler ve geribildirimler 7 ağustos 2019 ve 11 eylül 2019 tarihleri arasında kabul edilmiştir.

Tablo 2

2020 Revize edilmiş Ağrı Tanımı ve Açıklamaları

Ağrı

Gerçek ya da potansiyel doku hasarı ile ilişkili ya da bu durumdan kaynaklandığını anımsatan hoş olmayan duyuşsal ve duygusal deneyim.

Açıklama:

- 1) Ağrı her zaman biyolojik, psikolojik ve sosyal faktörlerden değişen derecelerde etkilenen öznel bir deneyimdir.
- 2) Ağrı ve nosisepsiyon farklı fenomenlerdir: ağrı deneyimi duyuşsal yollardaki aktiviteye indirgenemez.
- 3) Bireyler yaşam deneyimleri yoluyla ağrı kavramını ve uygulamalarını öğrenirler.
- 4) Bir kişi deneyiminin ağrı olduğunu belirtirse saygı duyulur ve kabul edilir.
- 5) Ağrı genellikle uyum sağlayıcı bir role hizmet etse de işlevsellik, sosyal ve psikolojik iyilik hali üzerinde olumsuz etkileri olabilir.
- 6) Sözlü betimleme, ağrıyı ifade eden birkaç davranıştan yalnızca biridir; iletişim kuramama, bir insanın veya insan olmayan bir hayvanın ağrı deneyimlemesi olasılığını ortadan kaldırmaz.

Etimoloji

Orta İngilizce, Anglo-Fransız peine'den (acı, ıstırap), Latin poena'dan (ceza), sırayla Yunan poine'den (ödeme, ceza, tazminat). *3 Eylül 2010'da Birinci Uluslararası Ağrı Zirvesi sırasında geliştirilen bir belge olan Montr'eal Bildirgesi, "Ağrı yönetimine erişimin temel bir insan hakkı olduğunu" belirtir. (1)

46 ülkeden 808 cevabı değerlendiren komite, tanımın son halinin belirlenirken kullanılmak üzere 4 ana ilke belirlemiştir; 1) ağrı tanımını başka dillere çevrilebilmek üzere sade ve pratik olmalıdır. 2) tanım kişisel ağrı deneyimini daha iyi belirtmelidir. 3) tanım, ağrının çeşitli bileşenleri hakkında daha fazla spesiflik sağlamalıdır. 4) tanımın doku yaralanmasına atıfta bulunması, ağrının modern kavramsallaştırmalarıyla daha uyumlu olmalıdır. Komite tarafından alınan geribildirimler sonucu ön taslak tanımda geçen 'ızdırap verici' teriminin çok kolay anlaşılmasını ve çevirisini zor olması ayrıca 'hoş olmayan' teriminden farklı olarak, hedonik yönünün yanında motivasyonel yönelimleri çağrıştırdığı belirtilerek eski terimin kullanılması gerektiği önerilmiştir. Modern ağrı kavramlarına uygun olarak doku hasarına daha az dikkat çekilmesi önerisi dikkate alınarak taslak tanımda önerilen 'tipik olarak kaynaklanır' terimleri yerine eski tanımdaki 'ilişkili' teriminin kullanılması önerilmiştir. Açıklamalar kısmında ise genel bir değişiklik önerilmemiştir. Bu tartışmalardan IASP tarafından tanıma son şekli verilerek 2020 yılında yayınlanmıştır. (1) (tablo 2)

Yeni Tanımın Tartışılması

IASP nin genel olarak dilsel- bilişsel ve biyopsikososyal model eleştirilerini dikkate aldığını ve yeni tanımın açıklamalar kısmına eklemelerde bulunduğunu söyleyebiliriz. Zorlayıcı uzun açıklamalar paragrafının kısaltıldığı ve sistematik olarak tekrar yazıldığı görülmektedir. Ancak tanımın temel

noktasını oluşturan ağrının kendine özgü niteliksel özellikleri olan öznel bir deneyim olduğunu vurgusunu koruduğu görülebilir. (Tablo 3)

Ağrı deneyiminin ağrıya benzer ancak ağrı olmayan deneyimlerden nasıl ayırt edilebileceği sorusunun tanımın yanıtlanmakta zorlandığı temel problem olduğu ileri sürülebilir.(9) Boğaz ağrısı, migren ve apandisit ağrısı gibi pek çok farklı türden deneyimin ağrı olarak kabul edilmesini, ancak ağrıya benzemek ile birlikte ağrı olmayan pek çok deneyimin ağrı olarak kabul edilmemesinin ayrımının nasıl yapılacağı sorusu önemli bir tartışma konusudur.(12) IASP tanımı bu sorunu, gerçek ya da potansiyel doku hasarı olduğu durumlardaki deneyimlerin niteliksel özelliklerinin ağrı olarak tanımlanması gerektiğini belirterek çözmeye çalışmaktadır. Tanım ilki özne deneyimi tarifleyen 1. şahıs epistemolojisine sahip (öznel bakış açısı), ikincisi nesnel fiziksel hasarı tarifleyen ve 3. şahıs epistemolojisine sahip (objektif -nesnel bakış açısı) iki bölüme ayrılarak incelenebilir. 1. şahıs epistemolojisindeki deneyimlerin ayırt edici nitelikleri 3. şahıs epistemolojisine sahip fiziksel hasar terimleri çerçevesinde tarif edilmeye çalışılmaktadır. Bu hali ile tanımın içinde epistemik bir ikilem barındırdığı iddia edilebilir. IASP tanımının bu epistemik ikilemi hafifletmek için ilk seçenek olarak geniş patofizyolojik bir yelpazedeki yer alan tüm ağrı türlerini kapsamak için tanımın ilk bölümü ile ikinci bölümü arasındaki bağ gevşek tutma ya da ikinci seçenek

olarak ağrı deneyiminin sınırlarını daha iyi belirlemek için iki bölüm arasındaki bağı sıkı tutmak seçenekleri arasında kaldığı ileri sürülebilir. IASP 2019 ön taslak tanımında ve Aydede'nin önerdiği alternatif tanımların ikinci seçeneği gerçekleştirmeye çalıştığı ileri sürülebilir. Aydede'nin tanıma eklemeyi önerdiği terimlerin fiziksel süreçleri daha net vurgulayarak ağrı deneyiminin sınırlarını daha net belirleme amacını taşıdığı iddia edilebilir. 2019 da önerilen ön taslakta hoş olmayan terimi yerine önerilen ızdırap verici ifadesi, ağrı deneyimini daha iyi tanımlamayı amaçlamaktadır. IASP genel ilke olarak tüm ağrı türlerini içine alan geniş bir tanımlama yapma amacında olduğu için fiziksel süreçler ile ağrı deneyimi arasındaki ilişkiyi daha gevşek tutan terimleri kullanmayı tercih ettiği görülmektedir. Son tanım cümlesinde, "bu durumdan kaynaklandığını anımsatan" terimleri, öznel ağrı deneyiminin doku hasarına olan bağı Aydede tarafından önerilen terime göre daha gevşek bir şekilde ifade ettiği söylenebilir.

Tablo 3 (Ağrı Tanımında 2011 ve 2020 yılında yapılan değişiklikler)

2011 Ağrı Tanımına yönelik eleştiriler	2020 Ağrı Tanımında yapılan değişiklikler
Ağrı deneyiminin öznel yönünün fazlaca vurgulanması, nesnel yönünün ihmal edilmesi	Ağrı deneyiminin temel olarak öznel bir deneyim olduğu vurgusu korunmuştur
Ağrı ve nosisepsiyon kavramları farkının yeterince vurgulanmaması	Ağrı deneyiminin nosisepsiyona indirgenemeyeceği vurgulanmıştır
Ağrı deneyiminin dilsel ve bilişsel süreçler ile olan ilişkisinin net ifade edilememesi	Dilsel ve bilişsel yetersizliğin ağrı deneyimine engel olmayacağı vurgulanmıştır
Ağrının biyopsikososyal yönünün ihmal edilmesi	Ağrı deneyiminin biyopsikososyal yönüne dikkat çekilmiştir
Tanımda geçen belirsiz terimlerin olması	Tanımda geçen belirsiz terimler azaltılmıştır
Açıklamalar kısmının düzensiz olması	Açıklamalar kısmı maddeler halinde düzenlenmiştir

References

1. Raja SN, Carr DB, Cohen M, Finnerup NB, Flor H, Gibson S, Keeffe FJ, Mogil JS, Ringkamp M, Sluka KA, Song XJ, Stevens B, Sullivan MD, Tutelman PR, Ushida T, Vader K. The revised International Association for the Study of Pain definition of pain: concepts, challenges, and compromises. *In Pain* .2020. 161(9):1976–1982. NLM (Medline). <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000001939>
2. Aydede, M. What Is a Pain in a Body Part? *Canadian Journal of Philosophy* 2020.50(2):143–158. <https://doi.org/10.1017/can.2019.37>
3. Aydede M. Defending the IASP definition of pain. *Monist* 2017.100(4):439–464. <https://doi.org/10.1093/monist/onx021>
4. Fitzcharles MA, Cohen SP, Clauw DJ, Littlejohn G, Usui C, Häuser W. Nociceptive pain: towards an understanding of prevalent pain conditions. *The Lancet* 2021.397(10289):2098–2110. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(21\)00392-5](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(21)00392-5)
5. Jensen TS, Baron R, Haanpää M, Kalso E, Loeser JD, Rice ASC, Treede RD. A new definition of neuropathic pain. *In Pain* 2011.152(10):2204–2205. <https://doi.org/10.1016/j.pain.2011.06.017>
6. Anand, K. J. S., & Craig, K. D. Editorial New perspectives on the definition of pain. *Pain* 1996.67(1):3
7. Williams ACD, Craig KD. Updating the definition of pain. *In Pain Lippincott Williams and Wilkins* 2016.157(11): 2420–2423 <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000000613>
8. Alcock MM. (2017). Reply. *In Pain Lippincott Williams and Wilkins* 2017.158(4):760–761. <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000000807>
9. Aydede M. Does the IASP definition of pain need updating? *In Pain Reports Lippincott Williams and Wilkins* 2019.4,(5). <https://doi.org/10.1097/PR9.0000000000000777>
10. Cohen M, Quintner J, van Rysewyk, S. (2018). Reconsidering the International Association for the study of pain definition of pain. *Pain Reports, Lippincott Williams and Wilkins* 2018.3(2). <https://doi.org/10.1097/PR9.0000000000000634>
11. Wright A, Aydede M. Reply. *In Pain Lippincott Williams and Wilkins* 2017.158(2):361–362 <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000000757>
12. Fields H. L. PAIN Pain: an unpleasant topic. *In Pain Supplement* (1999) 6.
13. Wright A. A criticism of the IASP's definition of pain. *J Conscious Stud* 2011.18:19–44.